

Financiële uitdagingen en onzekerheden

Ravijnjaar

Samen sterk vooruit staat voor ons centraal. Met deze kadernota leggen we daar de basis voor. De richtinggevende keuzes die we hier maken werken we uit in de begroting voor 2026. We geven inzicht in onze huidige financiële situatie en de risico's en onzekerheden die we in aanloop naar de begroting nog tegen kunnen komen. Op basis hiervan geven we richting mee voor toekomstige uitgaven en investeringen. Met uiteraard een structureel sluitende begroting. We nemen verantwoordelijkheid voor onze stad en inwoners, waar het Rijk die niet altijd pakt. Doordat het Rijk taken aan ons heeft overgedragen en opgelegd zonder daarvoor structureel voldoende middelen beschikbaar te stellen en ons op onderdelen ook weinig tot geen sturingsmogelijkheden geeft. Volgens de Benchmark Nederlandse Gemeenten krijgt driekwart van de gemeenten hierdoor hun begroting de komende jaren niet rond. Dit probleem wordt steeds urgenter, zoals ook benadrukt door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het G40-stedennetwerk. Ook zij maken zich grote zorgen over het 'ravijnjaar' 2026. Een ravijnjaar waarvoor het Rijk tot op heden nog met weinig oplossingen is gekomen. Ja, in de voorjaarsnota van het kabinet is € 400 miljoen 'extra' beschikbaar gesteld voor gemeenten, maar dat is een druppel op de gloeiende plaat. Er resteert nog steeds een 'ravijn' van € 2 miljard. Kortom, gemeenten krijgen vanaf 2026 aanzienlijk minder geld van het Rijk. Dit leidt tot financiële tekorten en ingewikkelde keuzes.

Jeugdzorg

Het rapport van de commissie Van Ark wordt gedeeltelijk gevolgd door het Rijk: gemeenten krijgen structureel € 414 miljoen en incidenteel € 945 miljoen voor 2026 en 2027 voor jeugdzorg. Vanaf 2028 komt er een nieuw 'financieel arrangement' voor jeugdzorg om de jeugdmiddelen opnieuw over gemeenten te verdelen. Om hier niet op vooruit te lopen, heeft het kabinet geen extra middelen toegevoegd vanaf 2028 en is er dus nog geen structurele oplossing. Ook heeft het Rijk de Hervormingsagenda Jeugd vanaf 2028 geïndexeerd, dit wil zeggen dat de hervormingsmaatregelen € 507 miljoen meer moeten opbrengen dan eerder was afgesproken. Inhoudelijke ontwikkelingen op het terrein van jeugd beschrijven we in programma 2, Vitaal en Sociaal.

Huishoudboekje op orde

In Breda hebben we vorig jaar al een groot aantal keuzes gemaakt om ons huishoudboekje voor 2026 op orde te brengen en hebben we voor een bedrag van ruim € 20 miljoen aan ombuigingen neergezet. Dit waren geen makkelijke keuzes, tegelijkertijd waren ze noodzakelijk. We hebben moeilijke beslissingen genomen op het juiste moment. Daardoor staan we er nu veel beter voor. Ook dit jaar nemen we weer een aantal aanvullende maatregelen en stellen prioriteiten. Maar die zijn in omvang veel minder ingrijpend omdat wij vorig jaar al stevige keuzes hebben gemaakt.

Er blijven altijd risico's en onzekerheden die we nog lastig financieel op waarde kunnen schatten en die mogelijk bij de begroting nog om aanvullende keuzes vragen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan prijs-/tariefstijgingen. We kennen de voorjaarsnota van het Rijk en wachten de meicirculaire af. Daarnaast zijn de onderhandelingen voor de cao's Gemeenten en Aan de Slag afgerond, maar de exacte uitwerking wordt pas definitief na ledenraadpleging bij alle gemeenten. Beide verwerken we bij de begroting 2026.

Meerjarenperspectief

Onze financiële positie is daarmee op dit moment als volgt:

Bedragen x € 1 miljoen

	2026	2027	2028	2029
Stand na decembercirculaire 2024	1,34	-0,01	2,00	2,00
Autonome ontwikkelingen	0,25	0,38	-0,06	2,69
Ambities bestuursakkoord				
Parkeerinkomsten	-0,60	-0,60	-0,60	-0,60
Stad in een Park	-0,15	-0,13	-0,10	-0,08
Ulvenhoutse verenigingsloods **	-	-	-	-
Reëel begroten				
Beschermd wonen	1,00	1,00	1,00	1,00
Calamiteiten (incl. drugsdumingen)	-0,30	-0,30	-0,30	-0,30
Co-financiering VHF	-0,50	-	-	-
Crowd maatregelen grote evenementen	-0,40	-0,40	-0,40	-0,40
Eikenprocessierups bestrijding	0,12	0,19	0,19	0,19
Gemeenschappelijke regelingen	0,62	0,47	0,36	-0,03
Laadpalen	-0,25	-0,25	-0,25	-0,25
Leges ligplaatsen	-0,09	-0,09	-0,09	-0,09
Maatschappelijke opvang	-0,50	-0,50	-0,25	-0,25
Organisatie	-1,02	-1,01	-0,99	-0,94
Overige				
Organisatie	-0,12	-0,12	-0,12	-0,12
Versterken Europese samenwerking SRBT	-0,10	-0,10	-0,10	-0,10
Update meerjarenperspectief	-0,70	-1,46	0,29	2,73

* De Meicirculaire van het Rijk is hierin nog niet verwerkt.

** De Ulvenhoutse verenigingsloods van € 1,08 wordt verwerkt in jaarschijf 2025.

National Park City

De National Park City award is een prestigieuze erkenning die Breda op 20 mei officieel heeft ontvangen. Deze titel, toegekend door de National Park City Foundation uit Londen, benadrukt de toewijding van Breda aan een groene en gezonde leefomgeving, waar natuur en stedelijk leven hand in hand gaan. Het verkrijgen van deze titel is van groot belang omdat het niet alleen internationale erkenning biedt, maar ook een stimulans is voor verdere vergroening en duurzaamheid in de stad.

Voor Breda betekent deze award een bevestiging van de jarenlange inspanningen van bewoners, ondernemers en de gemeente om de stad groener en leefbaarder te maken. Het draagt bij aan de ambitie om een stad in een park te zijn, waar groen niet alleen esthetisch is, maar ook bijdraagt aan de gezondheid en het welzijn van de inwoners. Bovendien versterkt het de sociale cohesie door het creëren van ontmoetingsplekken in de buitenruimte. De benoeming als National Park City zal ook een positief effect hebben op de economische ontwikkeling van Breda, door het aantrekken van toeristen en het verbeteren van het imago

van de stad als een aantrekkelijke en duurzame woon- en werkomgeving. We willen de stad graag verder betrekken bij onze aanpak en stellen middelen beschikbaar zodat de community Stad in een Park zich als stichting kan vestigen.

Ulvenhoutse Verenigingsloods

Carnaval is een schitterende en waardevolle traditie in onze stad, dorpen en wijken. Het is een feest dat bijna jaarrond zorgt voor saamhorigheid en verbinding. Onze carnavalsverenigingen in Ulvenhout vragen al jaren om een plek waar ze hun wagens kunnen bouwen en hun materialen kunnen opslaan. Het dorp zet zich hier vol enthousiasme voor in.

De verenigingsloods is echter ook van breder belang. Het biedt een centrale plek waar verschillende gemeenschapsactiviteiten kunnen plaatsvinden die de sociale cohesie versterken. Het is een ruimte die de creativiteit en samenwerking binnen de gemeenschap stimuleert en een belangrijke rol speelt in het behoud van lokale tradities en cultuur. Kortom, de verenigingsloods is een essentieel onderdeel van het gemeenschapsleven in Ulvenhout.

Het dorp trekt er zelf hard aan. Maar desondanks komt de nieuwbouw niet van de grond. We stellen voor om aanvullend eenmalig € 650.000 (de helft van de stichtingskosten) extra beschikbaar te stellen aan de initiatiefnemers, op voorwaarde dat zij de andere helft en de exploitatie voor hun rekening nemen. Daarnaast boeken we eenmalig € 429.000 af op de grondwaarde.

Uitwerking keuzes per programma

De door ons voorgestelde keuzes vertalen zich als volgt:

Bedragen x € 1 miljoen

	2026	2027	2028	2029
Aanvullende keuzes				
P1 Vitaal en Sociaal Breda:	0,69	0,69	0,39	0,39
WMO	0,30	0,30	0,30	0,30
Participatie/SW	0,09	0,09	0,09	0,09
Onderwijs	0,30	0,30	-	-
P2 Ondernemend Breda:	0,20	0,20	0,20	0,20
Economie	0,10	0,10	0,10	0,10
Regio	0,10	0,10	0,10	0,10
P3 Duurzaam Wonen in Breda:	0,60	0,10	0,10	-
Stedelijke Ontwikkeling	0,10	0,10	0,10	-
Natuurontwikkeling	0,50	-	-	-
P4 Basis op Orde in Breda:	0,92	0,97	0,97	0,97
Ondermijning	0,08	0,08	0,08	0,08
Openbare ruimte	-	0,05	0,05	0,05
Veiligheid en leefbaarheid	0,84	0,84	0,84	0,84
P5 Organisatie en Financiën van Breda:	0,30	0,30	0,30	0,30
Onvoorzien	0,30	0,30	0,30	0,30
Totaal aanvullende keuzes	2,70	2,25	1,95	1,85
Update meerjarenperspectief	2,00	0,79	2,24	4,58

De context van de door ons gekozen richtingen vindt u verderop, in de vijf programma's van deze kadernota.

Post onvoorzien verlagen

De afgelopen jaren is minder uitgegeven uit de post onvoorzien en zijn er middelen overgebleven. Daarom wordt de post onvoorzien structureel verlaagd met € 0,3 miljoen naar € 0,7 miljoen.

